

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Peccatis Et Gratia, Fide, Spe, Et Charitate

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Disputatio IX. De Divisione Entis supernaturalis, & specificatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82969](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82969)

ralis: quia non habet superantiam cuiuscunque naturæ creatæ, vel creabilis, utpotè omnino similis cognitioni metaphysicæ de supernaturalitate, illi autem actus dicunt talem superantiam.

INSTABIS 2. Defacto supernaturalia debentur substantiis creatis: quia posito lumine gloriæ, sequitur visio supernaturalis, quæ ipsa non debetur lumini, sed animæ videntis.

RESPONSUM. Supernaturalia posse deberi substantiis creatis, quæ elevatis per aliquid su-

pernaturale; licet non debeantur substantiis creatis secundum se spectatis.

OBJICITUR 5. Positâ supernaturali cognitione alicujus boni, ratio exigendi concupiscendum illud bonum est anima. Ergo supernaturalia non superant exigentiam creaturæ.

RESPONSUM. Rationem exigendi illius concursus esse animam, non quocunque modo spectatam, sed prout elevatam. Conclusio item procedebat de substantiis secundum se spectatis.

DISPUTATIO IX.

De Divisione Entis Supernaturalis & Specificatione.

Divisio Communis est in supernaturale substantiale, qualis est per multos Unio Hypostatica, & in supernaturale Accidentale, qualia sunt, lumen gloriæ, gratia, dona, character, &c. Dividitur item supernaturale, in spirituale, qualis est character; & in materiale, qualis esset qualitas supernaturalis re-creativa gustus humani in cælo, quam ponunt aliqui. Dividitur item in supernaturale quoad substantiam, & supernaturale quoad modum. Supernaturale quoad substantiam quod est cuiuscunque substantiæ creatæ, vel creabilis superativum secundum suam entitatem, talis est Visio Beata, Gratia. Supernaturale autem quoad modum, est, quod quoad speciem non est indebitum alicui creaturæ; licet quoad circumstantias hæc & nunc sit indebitum; idque pluribus modis contingere potest. 1. ratione modi existendi, ut si quantitas existat sine omni subjecto. 2. ratione modi agendi, ut si fiat ignitio sine præviis alterationibus. 3. ratione sublati impedimenti, ut si cæcus videat. Divisio quæ facessit difficultatem est in accidens supernaturale, quod omnes admittunt; & in substantiam supernaturalem, quam posse dari post Molin. docet Valentia Prima parte, d. 1. qu. 12. pun. 3. Ripalda, multis præcipue d. 23. Negant illam Suar. & Vasq. quibus accedit Rec. Suar. citatus §. 10. & Amicus 1. p. d. 9. Sect. 6. n. 160.

QUÆSTIO I.

*Potestne dari species Entis Supernaturalis,
quæ sit substantia Supernaturalis
Creatæ?*

DICENDUM est. *Impossibilem esse substantiam supernaturalem creatam.* Implicantiam adferre non est ita obvium.

DIFFICULTAS I.

Examinantur Implicantia.

PRIMA sit quam adfert Amicus: Implicat quod est proprium unius naturæ, fieri proprium alterius, nisi natura unius commutetur in naturam alterius, sed omnis operandi modus supernaturalis, est proprius Dei. Ergo implicat fieri proprium creaturæ.

RESPONDETUR pluribus viis. Imprimis Argumentum multum probat: probat enim supernaturale accidens non posse dari: quia si proprium unius naturæ substantialis, non potest fieri proprium alterius, naturæ substantialis, multo minus poterit fieri proprium accidentis, consequenter accidens non poterit habere modum agendi supernaturalem? Quod si dicas alio modo supernaturalitatem convenire accidentis dicent oppositi, alio etiam modo posse convenire substantiæ supernaturali. Rursus operatio supernaturaliter à se, est proprium Dei, & incommunicabile creaturæ, licet ab alio accepta virtute, possit operari creatura. Denique alia sunt ultimò propria Dei, & hæc non possunt communicari creaturæ, alia non ultimò propria: sicut proprium est Deo misereri & parcere, & tamen conveniens etiam creaturis. Non ostendit autem implicantiam argumentum, quod operari supernaturaliter, sit ita proprium Dei, ut sit ultimò proprium, & incommunicabile substantiæ supernaturali.

IMPLICANTIA 2. est, quæ etiam utitur Rec. Suar. Repugnat creatura suapte naturâ ac propriis viribus videns Deum, si autem daretur substantia supernaturalis, propriis viribus posset videre Deum. Minor, probatur: quia talis substantia posset naturaliter fieri grata, gratia tan-

ificante: esset enim ejusdem ordinis cum gratia, & illius capax. Ergo posset naturaliter fieri Beata: nam gloria, est connaturalis gratiæ.

RESPONDET Ripalda. Conc. Totum. Deinde non implicat gratia distincta specie ab hac præfenti, & quæ non sit semen vitæ æternæ; multo autem magis, poterit esse substantia supernaturalis, quæ tamen naturaliter videre Deum non possit. Rursus quod si illa substantia esset quidem supernaturalis, materialis tamen? Item inter substantias naturales non omnes substantiæ naturales, quascunque perfectiones naturales deponunt. Cur ergo implicabit substantia supernaturalis, non nisi aliquas perfectiones deponens supernaturales, inter quas, non foret gratia & visio.

3. IMPLICANTIA est ex Koning. Substantia, ex se dicit aliquid absolutum omnino, nec ullum respectum connotat, ut patet in nomine Angelus, homo &c. Supernaturale autem, dicit aliquid respectivum.

RESPONDETUR. Hoc Argumentum probare, quod substantia non possit esse creatura, quia creatura est quid respectivum, substantia autem est quid absolutum. Dictum etiam supra, supernaturale quoad modum significandi, & secundum essentialiter, esse quid respectivum, hoc autem non obstat, ut sit ens in se verè absolutum.

4. IMPLICANTIA. Quæ utuntur aliqui apud Rec. Suar. Si daretur substantia supernaturalis esset ordinis divini, non potest autem esse ordinis divini: quia omnis substantia realis, quæ est ordinis divini, aut est Deus, aut pars Dei; ad eum modum, quo omnis substantia realis, ordinis Angelici, aut est Angelus, aut pars Angeli.

RESPONDET Rec. Suar. Hoc argumentum probare, nec possibilem esse modum substantialem supernaturalem: quia hic deberet esse ordinis divini; adeoque pars modalis Dei. Et sic ut an ma separata elicit connaturaliter visionem intuitivam Angeli, quæ tamen est ordinis Angelici, & nihilominus anima nec est Angelus, nec pars Angeli; ita & in præfenti. Probat item argumentum, non posse dari accidens supernaturale, quia & illud deberet esse ordinis divini, adeoque Deus vel pars Dei. Rursus argumentum immeritò supponit, quod esse supernaturale sit definitive esse divinum. Denique negatur illa Major: quidquid est ordinis divini vel est Deus vel pars Dei. Probationesque ejus solum ostendunt, quæ sunt alicujus ordinis per identitatem, illa esse illudmetipsum, vel partem ejusdem, non autem quæ sunt illius ordinis per participationem, & revocabiliter.

5. IMPLICANTIA est communis. Quia scilicet illa substantia supernaturalis deberet esse supra se ipsam: siquidem esset supra omnem naturam creabilem; nihil autem potest esse supra se ipsam.

RESPONDERI potest. Quod illa natura foret quidem supra omnes creatas & creabiles substantias naturales; sed non fore supra omnem supernaturalem substantiam, adeoque non erit supra se ipsam: quia illa non includitur inter omnes substantias naturales creabiles, sed in alio membro inter creabiles supernaturales; ita ut utrumque hoc membrum, contineatur sub genere substantiæ creabilis. Et sicut malè quis argueret, implicare quantitatem infinitam, eò quod esset supra omnem numerum finitum creabilem, adeoque supra se ipsam; idque ideo malè argueret: quia in divisione quantitatis in finitam, & infinitam, infinita quantitas non includitur in finita, quam omnem superat; sed constituit speciale divisionis membrum; sic etiam aliud est membrum à substantia naturali, substantia supernaturalis, nec includitur in illo; hinc superando substantiam omnem naturalem, non superabit se ipsam. Ex qua Responsione

INFERES, non esse ridiculum etiam positâ definitione supernaturalitatis à nobis adlatâ, quærere; an substantia supernaturalis sit possibilis, eò quod tota illa definitio possit intelligi de natura seu substantia creabili, non verò ut dixi, de supernatura seu supersubstantia. Imò cum non possit melior definitio adferri entis supernaturalis, quod ex illa sequatur impossibilitas substantiæ supernaturalis, id non destruit bonitatem ejusdem.

DIFFICULTAS II.

Defenditur Impossibilitas substantiæ supernaturalis.

PROBATUR I. Illa substantia supernaturalis, & esset supernaturalis ut supponitur, & non esset; quia impossibile est esse substantiam supernaturalem, & non superare naturam, modo excessus ad supernaturalitatem requisito; sed illa substantia supernaturalis, esset supernaturalis substantia, non superans naturam, modo excessus, ad supernaturalitatem requisito. Quod ipsum probatur: quia non potest ostendi, quam substantiam superaret modo excessus ad supernaturalitatem requisito. Quod ipsum probatur. Non sufficit ut substantia supernaturalis superet non nisi aliquas substantias naturales: Nam defacto supremus Angelus superat omnes substantias creatas, nec tamen est supernaturalis in substantia, imò si sufficit ad supernaturalitatem superare aliquas substantias creabiles; nulla erit possibilis substantia naturalis; quia nulla est possibilis quæ non superet alias. Non sufficit item ad constitutionem substantiæ supernaturalis, quod superet omnes substantias creabiles naturales. Tum quia. Sicut supponi potest per impossibile numerus maximus finitorum: ita supponamus supremam substantiam

(Z)

tiam in ordine substantiæ naturalis, hæc superaret omnes inferiores se, & nihilominus illa substantia foret naturalis. Supponitur enim esse suprema in ordine substantiarum naturalium. Ergo quod est superare omnes substantias creatas naturales, non est superare modo excessus ad supernaturalitatem requisito. Tum quia. Attendendo ad principia oppositorum non implicat contradictionem superare reliquas omnes substantias naturales se non superando, & tamen stando in ordine naturalis substantiæ, ad eum modum, quo homo superat in ordine animalis omnia animalia se inferiora, se non superando, & tamen stando in ordine animalis. Ostende ergo prædicatum cur extraheretur illa substantia, etiam ita superans substantias naturales, ab ordine naturali, ad ordinem supernaturalem; etsi substantia supernaturalis debet superare omnes substantias naturales, quid erit ista natura, à qua denominabuntur illæ substantiæ naturales prout oppositæ supernaturalibus? Tum quia vel per te implicat contradictionem creatura perfectissima naturalis, vel non implicat; si non implicat. Ergo per hoc quod est superare omnes reliquas creaturas naturales, non potest constitui supernaturale; inesse supernaturalis; si autem implicat, dico te nullum habere fundamentum plus dandi perfectionis & possibilitatis illi substantiæ supernaturali, quam creaturæ perfectissimæ. Ergo si illa implicat, & hæc implicabit. Et sicut Deus superat omnem creaturam, suâ substantiâ naturali, sic & illa substantia quam tu dicis supernaturalem, superaret nonnisi naturalitate substantiæ reliquas. Nec quidquam aliud ulterius adferri potest, ex cuius superantia, desumatur supernaturalitas.

RESPONDEBIS 1. Argumentum multum probare: probaret enim quod etiam accidentia supernaturalia sint impossibilia, quam enim excederent substantiam?

CONTRA est. Quia potest ostendi respectu cuius naturæ supernaturalitatem accipiat accidens: nempe substantia quæcunque possibilis, quod tu non potes dicere de illa substantia supernaturali.

RESPONDEBIS 2. Substantiam illam supernaturalem ex eo fore supernaturalem, quia superabit etiam creaturam illam perfectissimam naturalem.

CONTRA est. Tum quia; Si quæretur quare illa creatura perfectissima naturalis, non possit superari nisi à substantia supernaturali. ratio dabitur: quia hoc ipso prior illa substantia non esset perfectissima naturalis, quæ ratio nondum in suis terminis explicat, quomodo ex illa superantia substantiarum naturalium, ut assumitur, jam evadat supernaturalis illa substantia. Tum quia; hoc ipsum probatur. Ponatur per impossibile numerus maximus finitorum, si alius ponatur illum superans nonnisi unâ unitate, non

reddetur ille superans, hoc ipso jam infinitus: nam nihil infinitatur unâ unitate. Ergo etiam non redditur aliqua substantia supernaturalis reliquarum omnium substantiarum naturalium, residuâ superatione residuæ substantiæ naturalis, non reddetur supernaturalis. Sicut enim infinitum debet habere aliquid plus præ superantia per unam entitatem alicujus finitudinis; ita & superantia constituens supernaturalitatem, debet reddere aliquid supernaturale, non per superantiam illius unius entitatis; cum præcisa superantia reliquarum, non constitueret illud in ratione supernaturalis. Tum quia; non redditur præcise finitus numerus per hoc infinitus, quia superat numerum maximum finitorum: sed hoc habet ratione numerorum finitorum. Ergo etiam non per hoc præcise substantia illa supernaturalis foret supernaturalis: quia superaret supremam substantiam naturalem, omnesque substantias naturales; sicut & ille numerus omnem numerum maximum finitorum: sed insuper debet ostendi aliquid aliud fundamentum illius supernaturalitatis, & de hoc quæritur, quid illud sit.

RESPONDEBIS 3. Seipsâ & conditione suæ entitatis illam substantiam fore supernaturalem. Sæpe autem recurritur ad conditionem talis entis.

CONTRA. Quia & erit conditio suæ entitatis. Talis ut supponitur, & non erit; quia involvit in se tale esse, de quo quærere restat, ex quo nam fundamento respectivam illam superantiam participet, & respectu quarum naturarum, quæ tamen superantia sit sufficiens ad tale esse habendum. Jam autem tunc per conditionem entis rectè respondetur, quando illa ipsa non involvit terminos, de quibus ipsis quærere restat, tanquam de habentibus in se ipsis difficultatem.

PROBATUR 2. Restaurando implicantiæ. Illa substantia supernaturalis, & foret supernaturalis ut supponitur, & non foret; quia ad supernaturalitatem substantiæ, requiritur prædicatum impossibile, nempe superantia sui ipsius: quia ad illam requiritur superantia omnis omnino substantiæ creatæ; quod ipsum probatur. Si accidens aliquod supernaturale excederet omnes reliquas substantias unâ exceptâ, jam non esset illud accidens supernaturale. Sicut quamvis risibilitas excedat omne possibile animal distinctum ab homine, nihilominus est naturalis: quia non excedit substantiam humanam; ex quo colligitur, quod ratio accidentis supernaturalis desumatur ab hoc, quod est omnis possibilis creatam substantiam excedere; quod ratio supernaturalis accidentis desumitur ab excessu omnis creatæ possibilis substantiæ, apparet illum excessum esse radicem supernaturalitatis: radix enim supernaturalitatis, debet esse unica; sicut & radix rationalitatis. Quod si hæc unica, est radix supernaturalitatis, ergo si de ratione accidentis est, superare omnem

sibilem substantiam, etiam de ratione substantiæ supernaturalis erit excedere omnem substantiam possibilem, cum ergo substantiæ supernaturali non possit competere superantia omnis possibilis substantiæ creatæ, quia hoc ipso superaret seipsam, fit, ut illi nec supernaturalitas competere possit.

PROBATUR 3. Substantia supernaturalis non potest esse supra omnem substantiam creabilem, & tamen deberet esse, ut assimebat 5. Implicantia. Ergo implicat: quia quod non potest id esse, quod debet esse, omnino implicat esse: si enim non implicaret, hoc ipso posset esse. Antec. quoad 1. partem jam supponitur probatum. Et certe si de illa substantia supernaturali verum esset dicere, omnem substantiam creabilem superat, vera etiam erit hæc æquipollens, nullam substantiam creabilem non superat. Ergo etiam superat seipsam; quod illatum probatur; quia si non superaret seipsam, vera esset hæc propositio, aliquam substantiam nempe seipsam non superat, vera autem esse non potest; quia aliàs falsa esset illa universalis, omnem superat: quæ tamen dicitur esse vera.

Quod autem deberet esse substantia supernaturalis supra omnem substantiam creabilem, adeoq; etiam supra seipsam, hoc inde probatur, quia si non esset supra seipsam id ideo esset: quia in categoria substantiæ creatæ, esset, ut dicebatur in Responsione, substantia supernaturalis membrum oppositum, cuicunque naturæ creatæ; quæ sola deberet superari; sed hoc necdum excusat; ne substantia supernaturalis sit supra seipsam, quod ipsum probatur; quia licet ex aliqua formatione categoriæ opponendo supernaturale naturali, non sequatur substantiam supernaturalem esse supra seipsam tamen si formetur categoria, ut sic supernaturalis divisibilis in substantiam supernaturalem; & accidens supernaturale, sequitur substantiam supernaturalem esse supra seipsam; quod ipsum probatur: quia illud genus quod divideretur in substantiam, & accidens supernaturale; esset excessus supra omnem substantiam creabilem, ut deposcit definitio supernaturalis, quod genus, quia deberet prædicari etiam de substantia supernaturali, hoc ipso inferretur illam debere esse supra seipsam; quia supra omnem substantiam creabilem. Concedo quidem id implicare, sed sequitur implicantia, ex tua positione. Rursus bene arguitur implicare numerum finitum majore omnibus finitis: quia esset major seipso. Ergo etiam bene arguitur, esse impossibilem substantiam excedentem omnem creabilem: quia superaret seipsam; ex definitione autem ut sic supernaturalis, debet superare supernaturale, omnem substantiam creabilem. Respiciunt hæc omnia id principium, quod Ens supernaturale non possit definiri per præcisam superantiam cujuscunq; substantiæ cum addito na-

turalis; cum enim hæc ly naturale sumatur pro contrapposito supernaturali, de hoc ipso quaeritur in quo stet, unde ly illud substantia naturalis, vel est prædicabile de substantia supernaturali vel non? Si non prædicabile, ostende constitutiva illius, & conceptum. Si prædicabile, adhuc erit supra seipsam. Cumque adhuc illi ipsi substantiæ supernaturali sit naturale habere hanc naturam, si supernaturale est supra substantiam, naturalem, erit etiam supra eam, quæ competit substantiæ supernaturali, illaque, consequenter erit supra se ipsam.

DIFFICULTAS III.

Solvuntur Objectiones.

OBJECIT 1. Ripalda, d. 23. n. 9. Non repugnat substantia habens connexionem cum gratia justificante, talis autem esset intrinsecè supernaturalis: supernaturalitas enim consistit in connexionem rei cum gratia justificante. Major probatur: Substantia ordine transcendenti, aut identitate reali connexa cum gratia sanctificante, non continet suo conceptu quidditativo perfectionem infinitam sed finitam: neque enim desiderat illa connexio infinitatem terminari, aut rationem modi, quippe accidentia creatæ, possunt aliqua bona supernaturalia intrinsecè, unire sibi. Quod si hæc connexio non continet in suo conceptu perfectionem infinitam. Cur non poterit tribui creaturæ.

RESPONDETUR. Imprimis per ea quæ in simili dicta sunt. An visio Dei possit esse alicui intellectui naturalis. Insuper hæc adduntur. Imprimis quod supponat conceptum supernaturalitatis stare in ordine ad gratiam, quod negatum. Deinde talis ordo deiceret quidem gratiam à conditione supernaturalis: jam enim non excederet exigentiam substantiæ creatæ; sed non apparet quod hoc ipso jam statueret illam substantiam in ratione supernaturalis. Hujusq; ratio est: quia definitio supernaturalis, est prædictus excessus; quam definitionem tu aliunde non impugnas. Deinde potest ostendi repugnantia in dicta substantia, non quidem ex prædicato infinitudinis; sed aliunde. Sicut in hirco-cervo est repugnantia, & non ex titulo infinitudinis; esset autem hæc repugnantia: quia & exigeret gratiam, supernaturalem, ut supponitur, & non exigeret: quia quod exigitur necessario, ab aliqua substantia, hoc ipso non est supernaturale, ut definitio ostendit quam tu aliunde non impugnas. Deinde & emanaret ex se illam gratiam, illa substantia ut supponitur, & non emanaret: quia in priori ante emanandum, nõ esset per quid constitueretur in ratione superantis, superantiæ ad supernaturalitatem requisita. Responderi etiã potest ad implicantias assignatas, quia sc. illa substantia; de qua dicitur, & esset

supernaturalis, exigeret enim gratiam, & non esset supernaturalis ob rationes adlatas.

ADDO. Discurrendo de classe supernaturalium; sunt aliqua supernaturalia, quæ hic & nunc sunt supernaturalia, sed absolute possent alias haberi; & hæc sunt naturalia quoad entitatem. Deinde sunt aliqua supernaturalia, quorum similia possunt esse naturalia ordine excepto v. g. Amor Dei super omnia potest esse & naturalis & supernaturalis. Denique sunt aliqua supernaturalia quæ non tantum secundum ordinem, sed nec secundum speciem possunt similia haberi. Talis est visio Dei, unio Hypostatica &c. Quod autem possibilis sit classis talis Ratio est. Tum quia. Quamvis possint esse similes in aliquibus sensationes intellectionibus quoad perceptiones objectorum, dantur tamen tales attingentia intellectuales, quarum similes in specie, nunquam haberi possent & principiari a sensu; nam nunquam sentiri potest spiritus, intelligi potest. Ergo etiam dabuntur aliqua supernaturalia, quibus etiam quoad speciem, non possunt similia responderenaturalia. Tum quia. Entium supernaturalium conditio innotescit nobis ex S. Auctoritate, & quia cum dicitur, amor sicut oportet, est supernaturalis: bene inferitur nulli naturæ esse naturalem; ita quia sine addito, sine ly sicut oportet, visio Dei dicitur esse supernaturalis, Unio item hypostatica, sit ut semper sit supernaturalis. Quando ex dignitate objecti & Termini taxatur supernaturalitas, impossibile erit quodcumque versans circa illud objectum non esse supernaturale; nam idem manens idem, semper facit idem, & hoc ipso non ex objecto taxaretur supernaturalitas; quia autem ex Deo prout est in se, taxatur supernaturalitas visionis, hinc fit ut Deum prout est in se, nulla naturalis notitia attingere possit. Et sic semper est; Unio Hypostatica supernaturalis; quia semper manet eadem dignitas Dei alligandi substantialiter.

OBJICIT 2. Possibilis est creatura, cui sit connaturalis ratio miraculorum. Ergo etiam possibilis erit creatura supernaturalis.

RESPONDETUR. Neg. Conf. si procedat de miraculis quoad modum, quæ cum sint in entitate naturalia, possunt saltem nobilioris substantiæ vires non excedere, nullaque in hoc est implicantia, quæ affertur pro Conseq. Si autem Antec. procedat de miraculis quoad substantiam supernaturalibus, Negandum est.

OBJICIUNTUR 3. Paritates aliqua.

1. POTEST dari accidens supernaturalis. Ergo & substantia.

RESPONDETUR. Disparitatem esse: quia accidens habet unde desumat suam supernaturalitatem: nempe ab excessu omnis substantiæ creatæ & creabilis, quas excedendo, non excedit seipsam: jam autem, non habet unde desumat suam supernaturalitatem, substantia supernaturalis.

2. PARITAS. Potest dari aliquid substantiale supernaturale. Ergo poterit dari & substantia supernaturalis.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia ratio supernaturalitatis inclusa in aliquo substantiali v. g. subsistentia supernaturali si datur, potest desumi ab eodem principio a quo desumitur ratio supernaturalis accidentium, nempe ab excessu supra omnem substantiam creatibilem, quin tamen illud substantiale excedat seipsum; non potest autem similis excessus ostendi in substantia supernaturali, a quonam desumatur.

3. PARITAS est ex Ripalda. Non implicat forma substantialis exigens naturam suam subiectum in quo agat, & non exigatur ab ipso, sicut est possibilis forma accidentalis exigens subiectum, cum tamen subiectum non exigat illam, hæc autem forma esset supernaturalis: non enim illam exigeret subiectum. Ergo non implicat substantia supernaturalis.

RESPONDETUR. Eo casu & non exigeret subiectum illam formatam ut supponitur, & exigeret: quia vel ordinaretur ad constituendum cum illa forma compositum substantiale, vel non ordinaretur: si non ordinaretur. Ergo non erit illa forma substantialis, quia hæc ordinatur ad compositum substantiale. Si autem ordinaretur, hoc ipso exigeretur: quia aliarum formarum exigentia saltem sub disjunctione, est prædicta ordinatio. Deinde illa forma & esset supernaturalis, ut supponitur, & non esset propter implicantias adlatas.

Q U Æ S T I O II.

An Deus sit substantia supernaturalis.

EST quæstio ferme de voce. Caterum Deum esse substantiam supernaturalem tenet uterque Suar. & plures alii ex RR. Negat Arriaga & Salaz. cum Aug. Lib. 12. de Civ. Dei & Damasc. epist. 4. cap. 10. Ut distinctius procedatur.

ASSERO I. Respectu sui met ipsius Deus non potest dici substantia supernaturalis, seu sibi met ipsi supernaturalis.

RATIO I. Implicat aliquid sibi met ipsi esse supernaturale: quia & esset sibi met ipsi supernaturale, ut supponitur, & non esset: quia nihil est supra seipsum: deberet autem supernaturale sibi met ipsi; esse supra seipsum: nam quacumque formalitate cogitabis, illud non esse supra seipsum, ostendes sibi met ipsi non esse supernaturale: quia debitum sui esse, sibi met ipsi non est superans.

RATIO 2. est a posteriori. Quia etiam, esse gratiam supernaturalem, non est illi supernaturale, sed naturale. Imò exigeret gratia aliunde supernaturalisari, si ipsa non esset sibi naturalis: quia sicut homini non est naturalis gratia, indi-

R. P.
THE MLC
ZIANOWS
Tom de
D. VI

get homo gratiâ supernaturali; ita & in præfenti.

RATIO 3. Respectu Dei visio quam de se habet, vel est illi supernaturalis; vel naturalis. Si supernaturalis. Ergo non exigit se videre, nec exigit esse Beatus. Si naturalis; nec esse Deum erit illi supernaturale: quia visio Dei est realiter Deus. Quando autem urgetur quod est respectu alius tale, etiam respectu sui est tale; id universaliter non est verum: quia aliâ usio deberet seipsam urere: tunc ergo tale aliquid est respectu sui, quale est respectu alius, quando non est radix prædicati ad aliud; hoc enim ipso cum sibi ipsi non sit aliud, fit ut sibi ipsi non sit hoc, quod est illi ad aliud.

ASSERO 2. Si nomine supernaturalis præcisè non aliud accipias, quàm esse indebitum omni substantiæ creatæ & creabili, vel esse excedens omnem substantiam creatam, vel creabilem; in isto sensu Dens est substantia supernaturalis.

RATIO. Quia esse illius est tale esse, ut sit superius omni creato esse.

ASSERO 3. Si nomine supernaturalis non tantum præcisè accipias, se excedens omnem creaturam, sed simul esse quod non implicat, & tamen non potest haberi nisi ab altioribus viribus, quàm sint vires naturæ, in isto sensu non potest dici Deus substantia supernaturalis.

RATIO. Quia tale esse sic conceptum, importat implicitè esse ab alio, hoc est, ab altioribus viribus: implicat autem Deum esse ab alio. Ex communi autem apprehensione supernaturale apprehendimus tanquam aliquid indebitum naturæ, completivum tamen illius ex ordinatione altioris principii, quod respectu substantiæ divinæ dici non potest.

ASSERO 4. Deum esse substantiam naturalem in causando.

RATIO. Quia dantur supernaturalia ut fides docet, sed hæc non sunt à substantiis creatis secundum se, aliâs hoc ipso essent naturalia. Ergo debent esse à Deo supernaturalium causa; adeoque à Deo supernaturali substantia in causando.

ASSERO 5. Præstat simpliciter Deum appellare substantiam naturalem, quàm supernaturalem.

RATIO. Quia Dei quàm perfectissimum debemus formare conceptum. Sed si dicamus Deum in essendo esse substantiam supernaturalem, non formabitur Dei perfectissimus conceptus; quod ipsum probatur. Si per naturam haberet aliquis quod titulo supernaturalitatis habendū aliâs esset, ille perfectior esset. Et sic perfectior esset homo, cui connaturalis esset gratia præ nobis, quibus est supernaturalis. Ergo etiam si dicamus Deum esse substantiam naturalem, magis proprium illius conceptum formabimus.

RESPONDEBIS 1. Retorquendo Argumentum: quod scilicet magis perfectus Dei

conceptus formabitur, dicendo, Deum esse substantiam supernaturalem: quia eo casu, & id haberet Deus quod haberet titulo substantiæ naturalis, & simul supernaturalitatem.

CONTRA. Quia insuper habere supernaturalitatem, minus est, si idem habeas naturaliter. Sicut majus esset naturaliter videre Deum, quàm habere supernaturalitatem videndi.

RESPONDEBIS 2. Argumentum verum esse non nisi de istis quæ supernaturalisantur per aliquid superadditum; & ita melius esset homini gratiam Dei habere naturaliter, quàm supernaturaliter. Cæterum quæ supernaturalisantur per identitatem, meliora sunt, quàm illa quæ sunt talia per identitatem naturalem.

CONTRA. Quamvis melius sit esse entitatem supernaturalem, quàm naturalem, si id non præstat entitas naturalis, quod præstat supernaturalis, non tamen si præstent utraq; etiam per identitatem. Unde si imaginemur contendere inter se qualitatem naturalem idem præstantem quod supernaturalis, cum qualitate supernaturali; bene diceret qualitas naturalis. Ego excello, quia id quod excessivum in te; mihi est debitum & natura. Et ita si comparentur etiam inter se amor naturalis Dei & supernaturalis præcisè in prædicato amoris, non superatur, sed in prædicato sicut oportet.

DICES 1. Ens supernaturale est istud, quod est radix esse excedentis omnem substantiam creabilem; sed Deitas est talis radix. Ergo.

RESPONDETUR. Hoc argumento probari non nisi Assert. 2. unde conceditur Totum; reflectendo autem ad Assert. 3. Dici potest quod implicitè illud esse excedentis importet rationem producti per vires excedentes. Et sicut si quis vellet probare possibile esse increatum hominem, quia homo quæ talis non dicit esse creaturæ, sed dicit animal rationale nihil probaret: quia implicitè dicit esse creaturæ. Sic etiam supernaturale implicitè dicit elevationem esse; non ex viribus naturæ, sed altioribus, quæ omnia repugnant Deo.

DICES 2. cum recent. Suar. Quando quærimus utrum possibile sit substantia supernaturalis, quærimus utrum possibile sit substantia ejusdem ordinis cum gratia; cui nimirum ipsa gratia sit connaturalis. Sed gratia est connaturalis Deo; imò constituit nos ejusdem naturæ cum illo. Ergo Deus est substantia supernaturalis.

RESPONDETUR. Imprimis Conc. Totum, quia probat hoc quod conceditur in Assert. 2. Deinde Distincta sunt hæc, substantia supernaturalis foret ejusdem ordinis cum gratia, & connaturalis illi esset gratia: quia Ubi v.g. Eucharisticum, est ejusdem ordinis cum gratia; neque tamen illi est connaturalis gratia. Unde negandum erit complexum Majoris. Minor etiam hoc sensu est vera: quia scilicet gratia est

effectus Dei connaturalis, idem autem solum inferetur, Deum esse ens supernaturale in causando.

INSTAT 1. Gratia nos facit participes naturæ divinæ; & tamen est gratia supernaturalis. Ergo apparet & naturam divinam esse supernaturalem.

RESPONDETUR. Licet gratia sit participatio supernaturalis nominativè, non est tamen participatio supernaturalis genitivè; potestque adhuc ipsa natura non esse, quæ participatur supernaturalis, ad eum modum, quo gratia est participatio creata Dei; & tamen Deus, non est quid creatum.

INSTAT 2. Gratia est ens supernaturale. Ergo & Deitas.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia pro Antecedenti sunt rationes, quæ non militant pro Conseq.

INST. 3. Idem Rec. Suar. Si possibilis foret substantia, naturâ suâ Beata & impeccabilis, foret supernaturalis, Deus autem est seipso Beatus & impeccabilis.

RESPONDETUR. Concedendo secundum assertum 2dum, hoc sensu Deum esse substantiam supernaturalem. Absolutè autem non tenet paritas: quia in illa creatura salvaretur esse habitum ab altioribus Dei viribus, quod implicite importat supernaturale; hoc autem nullo modo competere Deo; & tamen supernaturale secundum assertum tertium, dicit implicite esse habitum ab altioribus viribus; ex eo autem, quia Deus est Auctor gratiæ, solum sequitur eum esse supernaturale in causando, & cum etiam sit Auctor naturæ, habebit substantiam naturalem. Universaliter autem Deus, qui est causa æquivoca creaturarum, non debet in sua entitate sequi conditionem operum extrinsecorum.

DICES 3. cum eodem. Supernaturalitas tam secundum conceptum absolutum, quam respectivum, est perfectio simpliciter simplex, hoc est melior ipsa quam non ipsa. Ergo debet reperiri in Deo.

RESPONDETUR. Esse supernaturale secundum id, quod dicit explicite, non importat imperfectionem. Unde secundum assert. 2. competit Deo; sed secundum id quod dicit implicite, importat imperfectionem, ut dictum assert. 3.

QUÆSTIO III.

De specificatione Entis supernaturalis.

Sicut omne Ens, ita & supernaturale desumit suam specificationem ab ipsa met sua entitate: entia autem respectiva, ex ordine intrinseco ad extrinseca, qui etiam ordo competit supernaturalibus, adeoque & specificatio; redit tamen quæstio de specificatione actuum supernatura-

lium sub his terminis. An circa objectum supernaturale, possit esse actus naturalis, & circa naturale supernaturalis.

DIFFICULTAS I.

An de Objecto supernaturali possit esse actus naturalis.

DICENDUM 1. *Circa Objectum supernaturale, potest dari actus naturalis.*

PROBATUR 1. Actus Arriani quo negat Trinitatem, vel est naturalis, vel supernaturalis. Si supernaturalis. Ergo ex gratia per Christum, estque fructus passionis, quod dicere absurdum est. Si autem est naturalis. Ergo circa objectum supernaturale: quale objectum, est Trinitas, utpote à nullo intellectu creato investigabilis, potest esse actus naturalis.

PROBATUR 2. Nihil magis est supernaturale quam ipsa supernaturalitas, circa quam potest esse actus naturalis; ut si quis eam negat, vel metaphysicus dividat ens in naturale & supernaturale.

PROBATUR 3. Argumento negativo; quia id non implicat contradictionem.

DICENDUM 2. *Circa objectum supernaturale etiam ex motivo supernaturali potest procedere actus naturalis.* Est Conclusio, quam plures docent apud Ovied. de Anima. Contr. 15. p. 4. n. 19. & apud Rec. Suar. Tr. 4. d. 6. s. 1. §. 2. cum Scoto, Gabriele, Mol. Herize, Gran. Koning. Salaz. docet & Ripalda d. 45. n. 21. contra Valq. Ruiz, Arrub. Tann. Fasl. & alios. Lugo mediam viam de fide d. 9. s. 1. init, dicens possibile id quidem esse, defacto tamen probabilius oppositum fieri.

PROBATUR 1. Conclusio. Argumento Negativo; quia id non implicat contradict. conversiq; ex Hæreticis fideles fatentur v.g. Mysticis unitatis divinæ, se assensus fuisse propter veritatem per Evangelium manifestatam; licet v.g. non crediderint purgatorium; quæro an id crediderint fide supernaturali; an naturali? si supernaturali. Ergo datur fides supernaturalis infidelibus; si naturali. Ergo ex motivo supernaturali, quia fidei, posuerunt actum naturalem.

PROBATUR 2. Tum quia. Si circa objectum supernaturale idq; ex motivo supernaturali non posset dari actus naturalis, sed nonnulli supernaturalis. Ergo sciret aliquis se esse in gratia Dei: quia novit per fidem cum amore supernaturali Dei, non stare peccatum; & ex altera parte experitur se amare Deum ex motivo solius illius bonitatis, quod est motivum supernaturalis amoris. Tum quia, potest demonstrari Deum esse summe bonum. Hanc demonstrationem cur non posset sequi Amor etiam naturalis proportionatus etiam illi notitiæ naturali? Tum quia. idem motivum formale potest in uno fundare assensum scientiæ, in alio probabilem.

DIFFICULTAS II.

Circa Objectum naturale, potestne fieri actus supernaturalis?

DICENDUM 1. *Circa objectum naturale, seu attingibile lumine naturae, posse fieri actum supernaturalem.*

PROBATUR. Quia Metaphysica demonstrat Deum esse, & tamen etiam est actus supernaturalis, Credo in unum Deum.

DICENDUM 2. *Circa objectum naturale ex motivo naturali potest fieri actus supernaturalis.*

PROBATUR 1. Communiter objectum naturale ex motivo naturali, potest attingi, actu pendente à principiis supernaturalibus. Ergo potest attingi actu supernaturali. Probatum consequenter, quia potest attingi actu pendente, vel ab uno principio supernaturali effectivo, est posse attingi actu supernaturali, quod ipsum probatur; quia cum elicitur actus amoris supernaturalis, elicit illum potentia volitiva naturalis, & tamen actus est supernaturalis, propter concursum, vel habitum, vel auxilium indebiti. Ergo potest attingi actu, vel ab uno principio supernaturali pendente, est, posse attingi actu supernaturali. Antecedens primum probatur. Tum quia. Objectum materiale sub ratione materialis potest attingi à principiis spiritualibus. Ergo & objectum naturale ex motivo naturali, à principiis supernaturalibus. Tum quia. Non implicat scientia infusa in entitate supernaturalis attractiva etiam naturalium. Tum quia. Unio Hypostatica supernaturalis, potest attingere humanitatem Christi in entitate naturalem. Ergo & actus supernaturalis, ex motivo naturali, potest attingere objectum naturale.

PROBATUR 2. Quia id non implicat contradictionem. Præcipue autem, quia habitus supernaturales habent se per modum potentiae supernaturalis; virtusque illis identificata, est supernaturalis; hinc si exeant in actum, exeunt secundum suam virtutem, dantque esse actui secundum suam virtutem: producant enim talem effectum, qualem ejus virtutem habent, cur ergo assumendo motivum naturale illa principia supernaturalia Physicè influentia in actum, non producant actum supernaturalem; & ad qualem producendum ordinantur naturā suā, ordinantur autem ad actum supernaturalem.

Non nego tamen, quod divinitus fieri possit; ut etiam producant actum naturalem, sicut enim miraculose potest assumi naturale ad producendum aliquid supernaturale, ita miraculose potest assumi supernaturale ad producendum aliquid naturale.

PROBATUR 3. Potest ex motivo supernaturali non supernaturaliter concurrente fieri actus naturalis. Ergo & ex motivo naturali supernaturalis, accedente principio effectivo supernaturali.

(Z) 4

DICENDUM

babilem. Cur ergo idem motivum supernaturale non poterit movere actum naturalem?

RESPONDEBIS. Quod amor supernaturalis, debeat esse Dei prout est principium donorum supernaturalium.

CONTRA. Hoc ipsum potest nosci secundum rationes communes per rationem naturalem, cur non & amari naturaliter? Deinde si potest amari Deus propter se ut dictum actu naturali, poterit etiam amari naturaliter prout auctor supernaturalium: quia bonitas Dei secundum se, est radix hujus posterioris, & aliquid ut ita dicam excellentius: nam ut Deus sit actu auctor talis bonorum, pendet à libertate Dei; ut autem sit bonus ex se, est illi hoc essentiale, hinc si circa Deum prout est bonus in se, possit dari actus naturalis, poterit dari etiam circa Deum prout est auctor supernaturalium.

PROBATUR 3. Communiter. Possum ego naturaliter audire dum mihi narratur Deum assumptis naturaliter humanam. Ergo etiam possum naturaliter concipere & affici circa illud objectum supernaturale. Imò non potest frequenter ostendi diversitas motivorum in actu naturali & supernaturali, ut si ex commiseratione miseriae, nunc naturaliter, & aliis supernaturaliter movear ad eleemosynam, quod argumentum pluribus prosequitur Lugo.

DICENDUM est 3. *Circa objectum supernaturale ex motivo supernaturali movente supernaturaliter seu modo sibi proportionato, implicat contradictionem fieri actum naturalem.*

PROBATUR. Tum quia, & non esset ille actus supernaturalis, ut supponitur, & esset: quia actus qui ponitur ab iisdem principiis, & eodem modo concurrentibus, quo concurrunt ad actum supernaturalem, non potest non esse supernaturalis: cum supernaturalitas non nisi ab iisdem principiis modo sibi proportionato concurrentibus ponatur. Sed ille actus supernaturalis ponitur ab iisdem principiis, & eodem modo concurrentibus. Ergo. Minor probatur: quia motivum supernaturale modo supernaturali concurrere non aliud est, quam elevari simul potentiam, ut secundum conditionem elevationis, ponat actum, quo casu indubiè ponitur actus supernaturalis, hinc quotiescunque hæc principia dicto modo concurrent, erit actus supernaturalis. Tum quia. A non esse supernaturalis, ad esse supernaturalem, transitur per concurrere modo supernaturali, quo enim alio? Ergo implicabit non esse tunc actum supernaturalem. Quia hoc ipso non esset illa ratio transcendendi ad esse supernaturale. Tum quia, implicat motivum scientificum modo sibi proportionato concurrere, & non producere actum scientificum. Ergo à pari, implicabit motivum supernaturale, modo sibi proportionato concurrere, & non supernaturaliter actum.

DICENDUM 3. *Ex motivo naturali modo naturali concurrente; nec accedente ullo principio elevativo, impossibile est fieri actum supernaturalem.*

PROBATUR. Quia nulla posset ostendi causa, quæ illi attribuat supernaturalitatem. Et certe si motivum naturale modo omnino naturali concurrens, principia actum supernaturalem, supernaturale non esset supra vires naturæ, quia neque supra vires illius motivi. Ut autem advertatur quid sit sentiendum de Doctrina Lugo. sup. tacta.

NOTO 1. Experiri fideles in multis actibus, de quibus præsumitur esse illos supernaturales, quod non moveantur honestate virtutis prout revelata; nec experimur in nobis accedentes ad Confessionem, quod doceamus propter summum bonum offensum, quod nobis est revelatum; sed sistimus præcisè in bonitate. Porro si sciret aliquis se non eliciuisse ante Confessionem, dolorem supernaturalem, teneretur repetere illam Confessionem ob defectum partis essentialis, qui debet esse dolor supernaturalis. Si ergo dicatur defacto (ut dicit Lugo) ex parte motivi differre dolorem naturalem, & supernaturalem, quod supernaturalis respiciat bonum v.g. revelatum, sit ut qui certus esset se ex tali proposito bono, non eliciuisse dolorem, deberet repetere Confessiones, quod nemo dixerit.

NOTO 2. Esse secundum spem Christianam, quod ex motivo naturali defacto fiat actus supernaturalis, quia facienti quod in se est Deus non denegat gratiam, & Evangelium invitat nos, ut intuitu Dei operemur, hinc si ita ut Evangelium docet operamur, spem habemus quod supernaturaliter operemur: nam has operationes intendit Evangelium.

NOTO 3. Non esse secundum spem Christianam quod ex motivo naturali possit fieri actus supernaturalis. Ratio est, quia defacto in Evang. quotiescunque fit mentio actuum naturalium v.g. dandi potum aquæ frigida; semper additur, vel in nomine meo, vel mihi fecistis &c. similia, quæ notant non esse secundum spem Evangelii, quod ex motivo naturali, defacto fiat actus supernaturalis, & si quæ sunt in oppositum Historiæ, v.g. illa de eo qui pauperem panis buccella percussit & tamen meritis est, id explicari debet, quod scilicet in ipso projiciendi actus reluxerit illi aliquid Christiani motivi, licet adjuncta fuerit executioni imperfectio impatientiæ. Certè enim actus naturalis malus, non potest habere supernaturale præmium.

QUÆRES? Per quid tandem actus supernaturalis differat à naturali, dicam differre diversitate specificâ fundatâ in distinctis definitionibus, quod scilicet actus supernaturalis dicat superantiam exigentiæ cujuscunque creabilis substantiæ, quod non habet actus naturalis. Quod si Quæras: unde cognosci debeat quod hæc definitio huic actui conveniat; dicam cum Trid.

quando est actus sicut oportet. Quod si quæras, unde cognoscitur quod sit ille actus prout oportet ad salutem? Dico tunc cum principium supernaturale, influit effectivè in illum actum, secundum virtutem suam propriam, etiam potentiam elevando. Sed hunc influxum nos discernere non possumus, speramus tamen. Est hæc Doctrina inter alios Molina, in Conc. q. 14. a. 13. d. 34.

DICES. Cum Ripalda d. 46. n. 1. Actus fidei supernaturalis est omnino certus, naturalis autem incertus, certitudo autem & incertitudo sunt differentia essentialis actus intellectus, ex modo tendendi in objectum. Ergo etiam ex modo tendendi in objectum, different actus naturalis & supernaturalis.

RESPONDEO. Conc. etiam ex modo tendendi differre actum naturalem & supernaturalem; sed nego quod præcisè ex modo tendendi certo vel incerto supernaturalis sentur, de quo hic quærebatur; sed supernaturalis sentur ratione principii productivi illorum actuum, ejusque supernaturalis. Addo quando superiori difficultate dictum est, quod in motivo supernaturali modo sibi proportionato movente procedat actus supernaturalis, in ly modo sibi proportionato, includitur per nos principium elicitivum supernaturale, nam præcisè à motivo, per hæc nus tractata, non desumitur supernaturalitas. Quamquam dictum aliàs, ubi de certitudine fidei, quod Actus Naturalis & Supernaturalis fidei, eidem motivo innitentes, sint non nisi ratione principii inæquales, in certitudine.

DIFFICULTAS III.

Solvuntur Objectiones.

OBJICITUR 1. Auctoritas.

1. AUCTORITAS est S. Pauli i. ad Thel. 2. gratias agentis Deo quod credidissent verbo Dei, ut est Verbum Dei. Ergo sequitur actum illum ex illa auctoritate elicitum fuisse supernaturalem.

RESPONDETUR. Auctoritatem hanc non esse contra nos: non enim negamus posse esse fuisseque illum, de quo Paulus, actum supernaturalem ob Auctoritatem Dei, sed negamus dum ob Auctoritatem Dei sit, semper esse supernaturalem.

2. AUCTORITAS est Pontificum qui hanc propositionem Baji damnarunt. *Distinctio inquit, illa duplicis amoris, naturalis videlicet quæ Deus amat ut auctor nature, & gratiæ, quæ Deus amat ut beatificator est; vana est & commentitia.* Quæ tamen propositio verificatur per nos, cum censeamus Deum ut Auctorem gratiæ, posse nos amare amore naturali; & ut Auctorem nature amore supernaturali.

RESPONDETUR. Hoc, in quo damnatus Bajus, est, quia negabat distinctionem duplicis amoris; hoc nos non negamus.

3. Aucto-

3. AUCTORITAS est. Quod hæc sententia Semi-Pelagianismum sapiat: Nam Semi-Pelagiani docuerunt duplicem esse fidem, quandam perfectam, quandam imperfectam. Si autem de objecto supernaturali credibili potest fieri actus naturalis & supernaturalis, fit, ut admittamus duplicem illam fidem Semi-Pelagianorum.

RESPONDETUR. Errorem Semi-Pelagianorum non fuisse in hoc quod duplicem fidem admiserint, sed quod illam fidem imperfectam naturalem dicebant esse initium justificationis, quod nos non dicimus.

4. AUCTORITAS Aug. L. contra Julian. c. 3. *Noveris ergo, non officiis, sed finibus discernendas esse virtutes.*

RESPONDET Ripalda citat. d. 45. num. 18. agere illic Aug. non de presenti materia, sed de distinctione virtutis à vitiis; in progressu autem delabi ad hoc, quod ad virtutem non sufficiat honesta agere, quod solum voluit Julianus, sed & honeste. Inde tamen non sequitur, quod circa idem objectum non possit actus naturalis & supernaturalis fieri.

5. AUCTORITAS est S. Thom. 1. 2. q. 63. a. 3. Supernaturales actus distinguuntur à naturalibus per motiva.

RESPONDETUR. Loqui S. Thom. de eo quod fit ut plurimum & quidem secundum speciem Christianam, vel loquitur S. Thom. quod distinguantur actus supernaturales, per motiva supernaturalia, non utcumque sed modo sibi proportionato concurrentia, vel loquitur de specificatione extrinseca, non intrinseca, petibili ab ipsis principiis effectivis.

OBJICIT 2. Actus naturalis & supernaturalis non specificatur essentialiter ab objectis, ut conclusum, non etiam à potentiis: quia hæc naturales. Ergo à nullo.

RESPONDETUR. Specificari illos ratione principiorum supernaturalium, modo sibi debito concurrentium, & ratione potentiarum naturalium, prout elevarum.

INSTATUR. Elevatio illa cum sit accidentalis, non mutat esse naturæ. Ergo adhuc actus ab illa concurrente productus, debet esse naturalis: effectus enim sequitur debiliorem partem.

RESPONDETUR. Negando Conseq. Effectus autem sequitur debiliorem partem, quando agens potentius non elevat debilitatem inferioris: ad eum modum, quo, manus periti scriptoris, elevat manum imperiti.

OBJICIT 3. Si circa objectum supernaturale posset dari actus naturalis, posset Deus ut est in se, adeoque intuitivè videri viribus naturæ, quod non conceditur.

RESPONDETUR. Concedimus circa objectum supernaturale posse dari actum naturalem, sed non concessimus quod illud objectum sit intuitivè videndum. Et licet quidem abstractiva notitia circa Deum prout est in se, possit

dari & naturalis & supernaturalis, non tamen sequitur dandam visionem Dei & naturalem, & supernaturalem, nec id ex hæcenus dictis deduci potest.

OBJICIT 4. Si circa objectum naturale, ex motivo naturali, potest esse actus naturalis, & ex motivo supernaturali naturalis actus, sequitur non esse in potestate humana elicere actum supernaturalem: homo enim de se solum poterit operari circa objectum propositum: ad Deum autem spectabit determinare, quod fiat actus naturalis vel supernaturalis.

RESPONDETUR. Sequi ex Nostra sententia, quod non sit in potestate hominis gratia divinæ non adjuti, elicere actum supernaturalem, licet sit in potestate ejus quæ adjuti, & non determinabit, se quidem homo electivè ad actum supernaturalem, procedente electione ex intuitiva notitia differentie actus naturalis à supernaturali: hanc enim non habet, sed determinabitur à Deo, faciente creaturâ rationali, quod in se est. Nec inde sequitur per nos destrui totum fundamentum necessitatis gratiæ, si circa objectum supernaturale possit versari actus naturalis, quia per nos, licet non ideo erit necessaria gratia, quia est attingendum objectum supernaturale, erit tamen necessaria, quia est attingendum sicut oportet, & modo objectis proportionato.

OBJICIT 5. Actus ille quo Hæreticus negans purgatorium credit Trinitatem, est certus: quia innititur Auctoritati divinæ, est etiam obscurus: quia innititur revelationi, quomodo ergo est naturalis? Cum nullus actus naturalis sit certus, & tamen inevidens.

RESPONDETUR. Negando quod actus naturalis aliquis non possit esse certus & obscurus, si sit actus innitens cæteroqui motivo supernaturali, & contineat prædicata certificativa, ut continet auctoritas Dei dicentis, quam etiam Ethnici, pro certificativa assument. Differt tamen ille actus etiam in certitudine ab actu supernaturali, quia certitudo actus desumetur non solum à motivo, sed etiam à principio, impotenti de se, concurrere ad aliquid incertum, & hanc certitudinem non habebit actus naturalis, de quo hæc, nec enim ad eum concurret habitus fidei supernaturalis, qui habitus est certissimorum. Unde nec ille actus fidei naturalis meritorius erit vitæ æternæ. Quia quamvis omnes actus, qui versantur circa objectum supernaturale, si fiant sicut oportet, ordinentur ad vitam æternam; secus si fiant non sicut oportet, ut non sit sicut oportet, actus naturalis.

OBJICIT 6. Habitus supernaturales non possunt haberi viribus naturæ. Ergo nec motivum supernaturale poterit attingi viribus naturæ.

RESPONDETUR. Consequens esse verum, si procedat de motivo supernaturali intuitivè attingen-

INDEX

tingendo; secus si procedat de motivo abstractivè attingendo. Unde non tenebit Paritas: quia inter effectum & causam debet spectari proportio, ut vi proportionis, perfectionem effectus in se contineat causa, nihil autem naturale continet perfectionem supernaturalem, adeoque nec continebit perfectionem habitus supernaturalis; non est autem necesse ut cognitio abstractiva contineat perfectionem entitativam motivi, consequenter poterit moveri, à motivo supernaturali, actus naturalis.

OBJICIT 7. Actus desumunt suam speciem ab objecto formali, quod principium per nostram doctrinam ruit.

RESPONDETUR. Specificationem extrinsecam & terminativam desumi ab objectis, intrinseca autem habetur ex ipsamet entitate, quæ ab hoc vel illo principio, proportionatè ad illius agendi vim participatur, potest autem principium naturale concurrere, movente motivo supernaturali, adeoque producere adhuc actum naturalem.

Tractationem de Peccatis excepit materia de Gratia, demum de Ente supernaturali. Utinam à peccatis translatos Gratia in novam etiam & supernaturam agentem transferat nos Creaturam.

Ad M. D. G. Bq; V. Honorem.

b.M.

INDEX

Titulorum in hoc Opere contentorum.

TRACTATUS I.

DE Vitiis & Peccatis.

DISPUTATIO I.

De Vitio & Peccato ut sit.

QUÆST. I. Quomodo explicandum peccatum ut sit 6

QUÆSTIO II. De Peccato Theologico ut sit 9

Difficultas I. An peccatum Theologicum in ratione offensionis sit infinitum simpliciter ib.

Difficultas II. Solutio Objectionum 11

Punctum Difficultatis 1. Argumentum petum ex satisfactione Christi ib.

Punctum Difficultatis 2. Proponuntur alia fundamenta oppositorum 15

Punct. Diff. 3. Solvuntur instantiæ recentiores 18

QUÆSTIO III. De Peccato Philosophico ut sit 21

Difficultas I. Potestne committi aliqua actio graviter mala sine ulla Dei memoria? 22

Difficultas II. An peccatum factum sine advertentia ad offensionem Dei sit offensa Dei 25

Punct. Diff. 1. Quid tenendum? ib.

Punct. Diff. 2. Solvuntur reliquæ objectiones 27

Diff. III. An sit possibilis suppositio, in qua absque advertentia ad Dei offensionem commissum peccatum, sit mortale? 29

QUÆSTIO IV. De Peccato ut sit, in quantum est contra legem 31

QUÆSTIO V. De malitiis in peccato inclusis 32

TRACTATUS II.

De Divisionibus Peccati

DISPUTATIO II.

De Divisione in peccatum Commissionis & Omissionis ib.

QUÆSTIO I. De Peccato Commissionis ib.

Difficultas I. An in positivo, an in negativo stet malitia Commissionis ib.

Punct. Diff. 1. Proponuntur tenendæ Conclusiones ib.

Punct. Diff. 2. Examinantur rationes pro secunda conclusionem 33

5 Punct. Diff. 3. Probatur intentum 40

Diff. II. Quid importet negatio rectitudinis debite in esse peccato 42

Punct. Diff. 1. Proponuntur recentiorum explanationes ib.

Punct. Diff. 2. Afferuntur reliquæ explanationes 43

Punct. Diff. 3. Concluditur intentum 45

Diff. III. Solvuntur objectiones 47

QUÆSTIO II. De Peccato Omissionis 51

Diff. I. proponuntur quædam huc concernentia 53

Diff. II. An sit possibilis pura omisso libera 55

Diff. III. Solvuntur objectiones 59

QUÆSTIO III. Posita à possibilitate pura ommissionis ib.

re, dandane illa Deo? 62

DISPUTATIO III.

De aliis Divisionibus peccati 63

QUÆSTIO I. De divisione in Mortale & Veniale 65

QUÆST. II. De divisione in proprium & Originale 68

Diff. I. Quid per alios contineri voluntates posterorum in voluntate Adami? 73

Diff. II. Explicatur ista continentia voluntatum 74

Diff. III. Explicatur essentia originalis 76

QUÆSTIO III. De aliis divisionibus peccati 78

TRACTATUS III.

De reliquis materiis de peccatis concernentibus 79

DISPUTATIO IV.

De Causis, subjecto & Pœnis peccati 81

QUÆSTIO I. De Causis peccati 83

Diff. I. Quare per alios Deus non sit causa peccati 85

Diff. II. Quare Deus non est causa peccati 87

Diff. III. Objectiones in oppositum 89

QUÆSTIO II. De subjecto peccati 91

Diff. I. An sit possibilis creatura potens peccare venialiter, & non mortaliter, & è converso? Difficul.